

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift - 19de jaargang, nr.113 (5) - sept.-okt. 1988
ISSN 0772-540 X **Afgiftekantoor: ANTWERPEN X**

EEN INTERNATIONAAL MENS WORDEN

Op het einde van de Middeleeuwen en tijdens de Renaissance bestond er in West-Europa een ideaalbeeld van de mens: de „universele mens". Aan dit beeld beantwoordde diegene, die alle wetenschappen van zijn tijd beheerste en goed onderlegd was in de kunsten (muziek, dans, schilderkunst...). Als schoolvoorbeeld wordt vaak Leonardo da Vinci genoemd. Door het uitbreiden van kennis, wetenschap en techniek, is dit ideaalbeeld niet meer te bereiken, en dus ook verlaten als na te streven doel. Het huidige beeld van de „perfecte" mens is vager: hij die zichzelf kan realiseren, hij die „slaagt" in het leven. Het definiëren van wat „slagen in het leven" is, laat men over aan elk individu, al zijn er wel enkele meer gewaardeerde vormen van slagen, vooral financieel.

Mramba Simba is geen Westeuropeaan, maar in zekere zin zocht hij voor zijn levensdoel onbewust aansluiting bij dat middeleeuwse ideaalbeeld. Alleen vertaalde hij het – iets minder weids, maar vanuit zijn levenssituatie zeker even zwaar als opdracht – als: „een internationaal mens worden". Mramba Simba woont in Tanzania. Hier volgt zijn verhaal.

Mramba werd in 1961 geboren in een dorpje nabij het Victoria-meer. Pas op zijn twaalfde kreeg hij de kans om voor het eerst naar school te gaan. Het betekende een dagelijkse tocht van 40 minuten (10 kilometer te voet) naar de stad, en 's avonds weer terug, maar hij had het er graag voor over. Het betekende voor hem dan ook een zware slag, toen hij tijdens zijn vierde jaar de school moest verlaten, omdat zijn vader hem geen schooluniform kon geven. Mramba bleef echter niet bij de pakken neerzitten. Een oom in Kenia zou uitkomst brengen. Dus toog hij op weg zonder geld of mondvoorraad, te voet. Zijn eten onderweg bedelde hij bij de deuren van hotels en restaurants en 's nachts sliep hij, volgens de traditionele manier, in bomen, in een gaffel, de rug gesteund tegen de stam, en aan beide zijden opgaande takken, zodat hij tijdens zijn slaap niet uit de boom kon vallen. Negen dagen duurde de tocht.

In Kenia wachtte hem echter een nieuwe teleurstelling. In de streek waar zijn oom woonde, heerste droogte, ook zijn oom kon hem geen geld voor kleren geven. Het weinige wat hij had, ging volledig op aan eten. Mramba maakte in het dorp echter kennis met een dorpeling die een tijdje in de hoofdstad, Nairobi, had gewerkt. Omdat hij toch niets anders te doen had, liet hij er zich ge-

vervolg op p. 3

Esperanto-Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 400 fr. in België, 22 *f* in Nederland.
Vijfjarig abonnement: 1 600 fr. in België, 88 *f* in Nederland.
Levenslang abonnement: 10 000 fr. in België, 550 *f* in Nederland.

Advertenties

1/1 blz.	2 850 fr.*	of *f* 165
1/2 blz.	1 550 fr.*	of *f* 90
1/3 blz.	1 200 fr.*	of *f* 70
1/4 blz.	850 fr.*	of *f* 50
1/8 blz.	500 fr.*	of *f* 29

Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0,90 per woord. Identieke advertenties in 6 opeenvolgende nummers 5 x de prijs van 1 advertentie.
Reductie voor Esperanto-organisaties: 33%.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr.* (éénmalig). (* + 19% BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: postgiro rek.: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteurs:
Paul Peeraerts en Guido van Damme.

Verantwoordelijke uitgever:
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten veroorzaakt door het bijvoegen van het drukwerk, worden gefactureerd.

Teksten voor publicatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.
De redactie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

Esperanto Panorama

Editor-taaltje

Het goede voorbeeld... Je kan dit zinnetje op twee manieren begrijpen: enerzijds als „wat het navolgen waard is", anderzijds ook als: „wat goed illustreert wat we bedoelen". In dit nummer vind je zo'n goed voorbeeld in die twee betekenissen.

Het is het verhaal van Mramba. Mramba had een droom... Zijn droom was: een internationaal mens worden. En al lijken de hindernissen onoverkomelijk, waar een wil is, is een weg, ook al is het een moeilijke. De volgehouden inspanning en het doorzettingsvermogen van deze man om zijn droom te realiseren, kan voor vele esperantisten een voorbeeld en een aansporing zijn, om niet te vlug de moed te laten zakken.

Het is echter ook een voorbeeld om de vele „sceptici" onder ogen te brengen, om te bewijzen dat met Esperanto inderdaad dingen te bereiken zijn die je onmogelijk zou achten. Het is een verhaal, dat kan worden verteld tijdens clubvergaderingen, tijdens voorstellingen van het Esperanto aan de buitenwereld of zomaar aan bekenden of vrienden.

Verder kan je bij het begin van het nieuwe cursus-werkjaar een verslag lezen over een cursus ingericht onder impuls van Petro De Smedt te Lokeren. We publiceren het nu, omdat er heel wat nuttige tips voor cursusleiders in te vinden zijn, die hen kunnen helpen om hun cursus op een zinvolle, interessante en doordachte manier te organiseren, zodanig dat de kansen op succes en op blijvende aandacht van de cursisten verhogen. Het moment leek ons goed gekozen, omdat in september de meeste clubs weer met een cursus van start gaan.

Alle informatie over de diverse cursussen, die we ontvingen als reactie op onze oproep in het vorige nummer van *Esperanto Panorama*, hebben we trouwens in één rubriek bijeengebracht: cursuskalender. Daarin vind je een alfabetische lijst van de gemeenten in Vlaanderen waar in de loop van september of oktober een Esperanto-cursus start en informatie erover. Soms is die informatie niet volledig, daarom werd telkens ook een telefoonnummer vermeld, waarop nadere inlichtingen kunnen worden verkregen.

gvd

vervolg van p. 1

makkelijk toe overhalen om met die vriend naar Nairobi terug te keren om daar zijn geluk te beproeven.
Hij vond er een baantje als schoonmaker in een Indische kleerwinkel. Hoewel zijn loon slechts karig was (0,50 fr. per dag) en hij zelfs geen lunchpauze kreeg, werkte hij er hard en graag, tot grote tevredenheid van zijn baas, die hem na twee jaar aanbood om in zijn naai-atelier te komen werken. Daar leerde Mramba zijn stiel. Na vijf jaar keerde hij naar Tanzania terug waar hij trouwde en zich als kleermaker in dienst van een Arabisch klerenverkoper, vestigde.
Tijdens zijn verblijf in Kenia had hij toevallig in een Swahili-dagblad een artikeltje over Esperanto gelezen. Zijn droom om een internationaal mens te worden, stak opnieuw de kop op. Onverwijld schreef hij naar het adres dat bij het artikel vermeld stond. Hij moest lang op antwoord wachten: maar toen ontving hij eerst een informatiebrochure over Esperanto in het Swahili (om de cultuur voort te zetten) en daarna een leerboek Esperanto. Dadelijk startte hij met de studie. De vermelding van zijn naam en adres in *Heroldo de Esperanto* en de reactie daarop (voorstellen om te corresponderen) spoorden hem aan om door te zetten. Toen in 1985 een artikeltje van hem in *Kontakto* verscheen was hij in de zevende hemel. Intussen heeft hij meer dan honderd correspondentie-vrienden in heel de wereld. Maar het hoogtepunt kwam in 1987-88.
In september 1987 kreeg hij bericht van Hans Bakker dat hij door UEA was geselecteerd om via hun financiële steun aan het Wereldcongres van 1988 deel te nemen. Intussen had de heer Bakker echter ook stappen ondernomen om ook van Unesco een subsidie voor deze reis te krijgen. De subsidie-aanvraag werd aanvaard en de subsidie werd in april 1988 toegekend. Deze subsidie omvatte de reis (in de vorm van een vliegtuigticket) en een bedrag voor verblijfskosten. Het programma van de studiereis werd onder verantwoordelijkheid van UEA gelaten en subsidie voor eventuele vertaalkosten werd niet toegekend, aangezien het contract voorzag dat: „de kandidaat de taal van het gastland beheerste, of een taal die er in *brede* lagen van de bevolking wordt gesproken". Uiteraard vormde de taal voor Mramba, dank zij het Esperanto, geen probleem. In juni 1988 landde hij te Brussel, en kon met grote ogen een nieuwe wereld leren kennen. De eer om als vertegenwoordiger van zijn land de deelnemers aan het Congres te mogen begroeten, was de bekroning van een onverdroten wil, om zijn ideaal te bereiken.
Velen zullen zich misschien afvragen, waarom Mramba voor Esperanto koos, terwijl een taal als het Engels – naar men algemeen aanvaard – hem toch veel meer mogelijkheden zou kunnen bieden, zeker in een land dat vroeger door Groot-Brittannië werd g[illegible]loniseerd en waar het Engels dus nog een belangrijke rol speelt. Het antwoord is echter eenvoudig. Door zijn armoede was Mramba niet in staat school te lopen. Hij kon de lagere school niet beëindigen, en Engels kan je pas leren vanaf het derde jaar van het middelbaar onderwijs. Die weg was voor hem dus volledig afgesloten. Esperanto kon hij echter leren dank zij een gratis cursus, waarvoor hij geen diploma's nodig had, en waarbij hij werd gedragen door een internationale beweging die hem steunde.
Zijn droom is werkelijkheid geworden. Wie hem ontmoet is ingenomen met zijn persoon, en kan in zijn ogen nog de verwondering lezen over dit nooit verwachte resultaat. De ervaringen van Mramba zijn op twee niveaus belangrijk. Op het eerste niveau kunnen esperantisten eruit leren, dat volgehouden inspanning mooie resultaten kan opleveren, of dat resultaat vaak recht evenredig is met inzet. Op het tweede niveau is het een bewijs van de waarde van het Esperanto als middel tot culturele verheffing. Vlamingen weten het al lang: de taal is gans het volk. Hier blijkt echter dat één taal heel de wereld kan omvatten. De verwezenlijking van de droom van Mramba is in zekere zin ook de verwezenlijking van de droom van de Esperanto-beweging: voor het eerst wordt Esperanto *de facto* erkend als een taal die *in brede lagen van de bevolking* wordt gesproken...

gvd

KORESPONDPETO

Mi estas 20jara fraŭlino kaj komencanta esperantisto. Mi ŝatus korespondi pri ĉiuj temoj: Kornelia Drost, 44-224 Knorow, ul. Stefana Batorego 6/b/13 woj.katowice, Pollando.

TERUG NAAR SCHOOL

September: voor velen een opluchting, voor anderen het einde van een lange vakantie, voor warenhuizen de verkoopspiek van schoolmateriaal, voor Esperanto-groepen een nieuwe poging om weer eens een cursus in te richten; telkens met hoog gespannen verwachting, maar ook met een bang hart. Wat zal het dit jaar worden? Zullen er bereidwillige leerlingen zijn, zullen die het volhouden, en zullen ze uiteindelijk ook de stap naar het clubleven zetten?

Elke cursusleider is zich wellicht van zijn kunnen bewust, maar ook van zijn falende mogelijkheden. Kijken naar het voorbeeld van mensen die slagen in hun opzet, is daarom zinvol. Van 9 april tot 9 juli 1988, een periode van dertien weken, richtte Petro De Smedt te Lokeren een cursus in, van de zes oorspronkelijk ingeschreven cursisten namen er zeven aan het examen deel (terwijl ook nog drie leerlingen van een vroegere cursus examen aflegden), en allen slaagden zij glansrijk. Voor ons is het echter het belangrijkst na te gaan, waarom de cursus op zulk succes kan bogen.

Een eerste opvallende punt is, dat hij werd ingercint, na een lezing voor een plaatselijke groep van het *Davidsfonds* te Lokeren op vraag van de aanwezigen. Het voorstel werd aanvaard, op voorwaarde dat de mensen zelf een groepje belangstellenden zouden kunnen samentrommelen (min. 5 personen) en voor een lokaal zouden zorgen. M.a.w. de organisatie van de cursus werd volledig onder de verantwoordelijkheid van de belangstellenden gelaten. Een ongewone, maar efficiënte procedure.

De cursus zelf verloopt vrij intensief. De te verwerken leerstof ligt op voorhand vast (in dit geval het cursusboek: *Tra la labirinto*) zodanig dat les na les een bepaald doel moet worden bereikt. De leerlingen moeten veel huiswerk maken (woordenlijsten leren en vertaaloefeningen maken) en tijdens de lessen een grote zelfwerkzaamheid aan de dag leggen. Toen bleek, dat het huiswerk degelijk werd gecontroleerd en gecorrigeerd, liet geen van de cursisten na de gevraagde inspanning te leveren. Stipt beginnen en eindigen van de cursus speelt ook een belangrijke rol.

Om de cursus te verlevendigen en de leerlingen meer mogelijkheden te geven om aan hun trekken te komen, schrok de cursusleider er niet voor terug om andere actieve en bekwame esperantisten te vragen om tijdens de cursus te assisteren (bijvoorbeeld voor werk in groepen). Door dat systeem voelden de leerlingen zich directer aangesproken en persoonlijker begeleid, wat hun resultaten en inzet positief beïnvloedde.

Tenslotte werd een echt examen ingericht, met een vijfkoppige jury van enerzijds officiële gezagdragers (schepen van cultuur) en aan de andere kant aktieve esperantisten (waaronder twee buitenlanders). Dit en het afgeleverde diploma, met een gedetailleerde beschrijving van de leerstof, geven aan de cursus een „ernstig" karakter, en laten bij de cursisten een indruk na die de loutere „souvenir"-waarde van het diploma overstijgt. Het beste bewijs dat deze leerlingen aan de cursus terugdenken als een waardevolle ervaring, is ongetwijfeld het feit dat ze allemaal – op één na die weerhouden was door de ziekte van een zoontje – aan het Esperanto Wereldcongres te Rotterdam hebben deelgenomen.

Ook voor het bestuur van de Vlaamse Esperantobond is hier een taak weggelegd. Het zou een coördinerende rol kunnen spelen (bijvoorbeeld uitwisselen van cursusleiders tussen groepen, uitwerken van eenvormige exameneisen, bepalen van cursusniveaus...). Het uitgeven van een diploma in de „HUISSTIJL" van de bond is ook een niet te verwaarlozen taak.

Teksten voor het volgende nummer van Esperanto-Panorama moeten op de redactie toekomen voor 1 oktober 1988. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties, zie onze tarieven op p.2.

AALST

Esperantogroep *La Pioniro*☆

Inlichtingen: de hr. E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 77 44 97.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

Cursussen: starten in september aan de Kattestraat 33 (2de verdieping). Bel voor inlichtingen.

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 45 82.

Bijeenkomsten: de derde maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de derde woensdag van de maand op bovenvermeld adres.

AMERSFOORT

NEA-sekcio

Inlichtingen: W.P. Roelofs, Vosseveldlaan 16, 7607 NB Soest, tlf. (02155) 15473.

AMSTERDAM

NEA-sekcio

Inlichtingen: W.TH.J. Zeiss, A. Bijnsstraat 2/1, 1064 JM Amsterdam, tlf. (020) 13 90 06.

Bijeenkomsten: AKKE-conversatiebijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna een verdieping hoger.

Amsterdamaj mezaĝaj esperantistoj (NEA-sekcio)

Inlichtingen: de heer Rob Keetlaer, Moterwal 6, 1021 PC Amsterdam, tlf. (020) 36 37 40.

ANTWERPEN

Kon. Esperantogroep *La Verda Stelo*, v.z.w. ☆

Inlichtingen over Esperanto: tlf. (03) 234 34 00 (kantooruren) of 440 30 92 ('s avonds).

Inlichtingen over de programma's: tlf. (03) 218 63 76.

Bijeenkomsten: in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 1ste verdieping, elke vrijdag. Het clublokaal is open vanaf 18u.

Programma:

- vrijdag 2 sept.: „Nieuws uit de computerwereld", voordracht met demonstratie op microcomputer door Eddy Van den Bosch.
- vrijdag 9 sept.: INTERREGIONALE AVOND in dit nieuwe programma-onderdeel komen esperantisten uit het franstalige landsdeel spreken. De heer André Coppé uit Luik bijt de spits af met een lezing rond het thema *Bier*.
- vrijdag 16 sept.: „Het muzeum van het wiel". Wij bezoeken in groep dit museum, gelegen aan het Hopland nr 17. Kosten: 80 fr. per persoon. Afspraak om 20.00 uur aan het Esperantohuis. Wees op tijd!
- vrijdag 23 sept.: „De landbouw moet de natuur respecteren": voordracht door dhr Dirk De Weerdt.
- vrijdag 30 sept.: *Ŝanco por feliĉo*, dhr Paul van Huffelen, voorzitter van *Movado sen Nomo* (Bond zonder Naam, Esperanto-afdeling) stelt de pas verschenen Esperanto-vertaling van het boek van Phil Bosmans voor.
- vrijdag 7 okt.: „Esperanto in Afrika", voordracht door dhr. Edward Symoens.
- vrijdag 14 okt.: Duitse wijnavond. Hans-Dieter Platz en Wolfgang Bohr prezenteren Duitsland-Wijnland. Compleet met proeven, wijnkwis en mooie prijzen! Kosten: 200 fr. per persoon.

- vrijdag 19 okt.: Over kleermakerij en Middeleeuwse geschiedenis", een luchtige causerie door dhr Louis Janssens.
- vrijdag 28 okt.: „Poolse spelen", geleid door Iwona Kocięba.
- vrijdag 4 nov.: INTERNATIONALE AVOND, Dario Besseghini (I) prezenteert: „Spelen als kultuur-fenomeen".

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. (03) 234 34 00 (antwoordapparaat van 18.00 u. tot 9.00 u. en van 12.30 u. tot 13.30 u. en op vrije dagen). Bezoek liefst na afspraak.
Cursussen: Cursus voor zelfstudie Esperanto Programita (met platen of cassette én woordenboek) te verkrijgen tegen 1 495 fr.

ARNHEM
NEA-sekcio
Inlichtingen: de hr. R.J.W. Poort, Sellersmaat 60, 6903 XM Zevenaar, tlf. (08360) 33790.

BERINGEN
Inlichtingen: de hr. Alfons Beckers, Rozenlaan 5 bus 1, 3950 Beringen, tlf. (011) 42 10 78.
Bijeenkomsten: Elke eerste vrijdag van de maand om 20 uur op bovenvermeld adres.
Programma:
Cursussen: Deze starten opnieuw begin september, elke woensdag van 12.30 tot 14.00 uur. Uitsluitend voor leerlingen. Een cursus voor volwassenen is voorzien voor januari 1989 op nog nader te bepalen plaats. U zult daarover tijdig nadere informatie vinden in deze rubriek.

BEVERWIJK
Esperanto-grupo
Bijeenkomsten: dinsdagavond eens per maand, t.h.v. mevr. N. Reinders, Zwaansmeerstraat 48, 1946 AE Beverwijk, tlf. (02510) 31079. De groep is onafhankelijk.

BRUGGE
Brugse Esperantogroep *Paco kaj Justeco* ☆
Inlichtingen: De hr. F. Roose, St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge, tlf. (050) 34 30 61.
Bijeenkomsten: hebben plaats in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge, iedere tweede en vierde donderdag van 20.00 tot 22.00 u. Eén uur wordt gewijd aan het hoofdthema en één uur aan mededelingen en besprekingen allerhande.

BRUSSEL
Brusselse Esperantogroep ☆ [1]
Inlichtingen: de hr. Marc Demonty, Schoolstraat 3, 1710 Dilbeek, tlf. (02) 569 31 33.
Bijeenkomsten: iedere dinsdag van 18.15 tot 19.45 uur.
Cursussen: Vanaf 6 oktober aan de Vrije Universiteit van Brussel, Instituut voor Taalonderwijs, Pleinlaan 2, 1050 Brussel. Prijs 1 000 fr. Ook toegankelijk voor niet studenten.
Cursussen op drie niveaus, vanaf 29 sep.. telkens van 18.00 tot 20.00 u. aan de Kortenberglaan 66.

1. Leden die in Brussel wonen en hun adres in het Nederlands opgeven en personen die in het Nederlandstalig gedeelte van België wonen, zijn automatisch lid van de Vlaamse Esperantobond. Anderen worden lid van de „Association pour l'Espéranto".

Europees Esperantocentrum
Inlichtingen: tlf. (03) 233 66 81.

Belga Esperantista Fervojista Asocio
Inlichtingen: de hr. de Sutter, Kersbeeklaan 90, 1190 Brussel.

DEN HAAG
NEA-sekcio
Inlichtingen: Th.J. van Woerden, Erasmusplein 59, 2532 RD Den Haag, tlf. (070) 80 27 86.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag in het Esperantohuis, Riouwstraat 172 steeds van 14.00 tot 16.00 u.
Programma:
- woensdag 14 sept.: napraten over de vakantie.
- woensdag 28 sept.: napraten over het Wereldcongres.
- woensdag 12 okt.: conversatie-bijeenkomst.
- woensdag 26 okt.: over literatuur.
- woensdag 9 nov.: conversatie-bijeenkomst.

TANEF (Naturamikoj-esperantistaj)
Inlichtingen: De hr. G. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66 65 47.

DEN HELDER
Esperanto-Klubo Den Helder
Inlichtingen: De hr. E. van den Oever, Treilerstraat 11, 1784 SWQ Den Helder.
Bijeenkomsten: de 1ste en 3de maandag van de maand in het clublokaal, Koningsstraat 115 (boven).

DEURNE
TANEF
Inlichtingen: De hr. E. Spitaels, tlf. (03) 658 74 20.
Bijeenkomsten: elke derde dinsdag om 20.00 uur in het „Bisschoppenhof", Spanhovestraat, Deurne.

DEVENTER
NEA-sekcio
Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, tlf. (05700) 18304.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DIEMEN
Internacia amikeco
Inlichtingen: F.L.E., Vlasdonk 1, 112 JD Diemen, tlf. (020) 90 90 94.

EDEGEM
Inlichtingen: De hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (03) 440 30 92.
Cursussen: Cursus ingericht door de gemeente Edegem vanaf half september. Cursusgeld: 1 100 fr. voor 25 lessen van anderhalf uur. Inlichtingen en inschrijvingen: mevr. van der Auwera, tlf. (03) 457 78 40.

EINDHOVEN
Esperanto-Klubo Eindhoven
Inlichtingen: De hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag om 20 uur in het Aktiviteitenscentrum „Henriette Roelandts", Com. Dankertstraat 2.

ENSCHEDE
NEJ-sekcio *Ege*
Inlichtingen: De Vluchtestraat 1-402, 7423 BE Enschede, tlf. (053) 33 26 40.

GENK
Esperantoclub Genk ☆
Inlichtingen: de hr. Mathieu Habex, Gildelaan 27 3600 Genk, tlf. (011) 35 95 42.
Bijeenkomsten: vinden plaats in: „De Slagmolen", Slagmolenweg 76, 3600 Genk, tlf.: (011) 35 21 32.
Programma:
- dinsdag 13 sept.: 20.00 u. Bijeenkomst.
- dinsdag 27 sept.: 20.00 u. Bijeenkomst.
- dinsdag 11 okt.: 20.00 u. Bijeenkomst.
- dinsdag 25 okt.: 20.00 u. Bijeenkomst.

Elke zaterdag (behalve feestdagen) van 14.00 tot 17.00 u. cursus voor gevorderden. Deze cursus wordt in de mate van het mogelijke gegeven door gastlesgevers die telkens een losstaand onderwerp behandelen. Hij is bijgevolg op elk moment toegankelijk voor leerlingen die een basiscursus hebben beëindigd.
Vanaf de eerste woensdag van oktober, el-

ke woensdag van 14.00 tot 16.00 uur en elke donderdag van 20.00 tot 22.00 uur: basiscursus. Inlichtingen en inschrijvingen bij dhr Habex op bovenstaand adres.

GENT

Genta Esperanto-grupo *La Progreso* ☆

Inlichtingen: Katja en Arpad Lödör, Peter Benoïtlaan 117, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77.

Bijeenkomsten: iedere maand bestuursvergadering (datum wordt onderling overeengekomen) en iedere 4de vrijdag in het Chalet „Sluizeken", Sluizekenskaai te Gent.

Cursussen:

Avondcursus volgens de rechtstreekse methode op dinsdag van 18.00 tot 20.00 u. in de Volkshogeschool, Bargiekaai 1, de nieuwe cyclus start op 13 september.

Programma:

- vrijdag 9 sept.: Informatie-avond over Esperanto en onze cursus. Toegang gratis. Alle geïnteresseerden welkom.
- vrijdag 23 sept.: Guido van Damme spreekt over zijn ervaringen in Brazilië.

GRONINGEN

NEA-sekcio

Inlichtingen: Esperantocentrum, Berklestraat 5, 9725 Groningen, tlf. (050) 25 98 46.

Bijeenkomsten: in het wijkgebouw Helperkerk, Waldeck Pyrmontplein 13, tlf. (050) 26 00 49.

NUFARO (Afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, tlf. (050) 77 59 54.

HARLEM/HEEMSTEDE

NEA-sekcio *Komprenado faras pacon*

Inlichtingen: G. Duivis, M. Vaumontlaan 168, EJ Heemstede, tlf. (023) 26 46 02.

HALLE

Esperantogroep Halle ☆

Inlichtingen: Mevr. R. Ost, Vogelpersstraat 71, 1500 Halle.

Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Dworp, Destelheide.

Vanaf 8 september om 20.00 start een nieuwe taalcursus in de kleuterschool Wolvendries. Op 1 september wordt daarover meer informatie verstrekt. Zelfde plaats, zelfde uur.

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: De hr. Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tlf. (011) 25 34 67.

Bijeenkomsten: in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

Cursussen: Vanaf begin oktober in het Provinciaal Instituut voor Moderne talen, 11de Liniestr. 24, Hasselt. Inlichtingen en inschrijvingen aldaar: Voor andere cursusmogelijkheden: info bij Marcel Aerts, tlf. (011) 25 34 67.

Programma:

- maandag 5 sept.: Verslag over het voorbije Esperanto Wereldcongres te Rotterdam.
- maandag 19 sept.: Algemene vergadering.
- maandag 3 okt.: Taalstudie.
- maandag 17 okt.: Gedichten door dhr Jef Geraerts.
- maandag 31 okt.: Taalstudie.

HILVERSUM

FLE-sekcio

Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12717.

NEA-sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43320.

KALMTHOUT

***La Erikejo* ☆**

Inlichtingen: Mevr. Mireille Storms, Douglaslaan 14, 2080 Kapellen, tlf. (03) 666 83 19.

Bijeenkomsten: elke derde donderdag in Rest. Cambuus, Heidestatieplein 10, 2180 Heide-Kalmthout.

Programma:

- donderdag 15 sept.: 20 u.: Vakantiebelevenissen, alle aanwezigen vertellen over hun vakantie.
- donderdag 20 okt.: 20 u.: dhr Willy Huybrechts vertelt over zijn passie: „astronomie", ervaringen van 25 jaar hobby.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-grupo

Inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, tlf. (01 102) 1563.

Bij afwezigheid: Rie en Kees Dentz, Karel Doormanplein 21, 4335 GC Middelburg, tlf. (01180) 14834.
Programma:
- vrijdag 30 sept.: 19.30 u.: Onze (al dan niet Esperanto-) vakanties, bij Sonja van Liere, Sperwerhof 16, Heinkenszand.
- vrijdag 28 okt.: 19.30 u.: Discussie over een nog niet bepaald onderwerp bij Sally en Dies op bovenstaand adres.

KNOKKE
Esperantogroep Knokke ☆
Inlichtingen: De hr. Marmenout, Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1, tlf. (05) 60 55 35.

KORTRIJK
La Konkordo ☆
Inlichtingen: De hr. C. Vanbiervliet, Oudenaardsesteenweg 158, Kortrijk, tlf. (056) 22 00 11 en J. Hanssens, Meiweg 23, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 21 31 0.
Cursussen: Avondcursus in de Oude Dekenij.
Bibliotheek van het Esperanto-fonds: steeds gelegenheid tot bezoek mits afspraak met een van bovenvermelde personen.
Poelkapelle/Langemark: voor inwoners uit die regio wordt een Esperanto-cursus ter plaatse georganiseerd: op woensdagavond om 20 uur in de Lange Molenstraat, 2.

LEEUWARDEN
NEA-sekcio
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, 9084 AE Goutum, tlf. (058) 88 26 10.
Bijeenkomsten: donderdag om de veertien dagen om 15 u. in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN
Esperanto 2000 v.z.w. ☆
Inlichtingen: Marc Vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, tlf. (016) 20 14 53.
Bijeenkomsten: „Vespero 2000", de tweede woensdag van de maanden september tot juni in het Cultureel Centrum, Craenendonck, naast nr. 21 (centrum Leuven, aan de Vismarkt) om 19.30 u.

Programma:
- De vakantie is voorbij, voor inlichtingen over het programma van september en oktober bel op bovenstaande nummers.

LIMBURG
Contactadressen:
Albert Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.
Jos Vandebergh, Ambachtstraat 39, 3538 Houthalen-Helchteren, tlf.: (011) 52 29 02 (kantoor).

MECHELEN
Mechelse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: De hr. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. (015) 31 17 90.

MIDDELBURG
Zie Kapelle.

MORTSEL
Esperantogroep Mortsel ☆
Inlichtingen: Meidoornlaan 42 b2, Mortsel of Sint-Hathebrandstraat 8, Mortsel, tlf. (03) 449 50 24.
Bijeenkomsten: iedere zondag om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68. Hier worden de vrijdagavondprogramma's van *La Verda Stelo*, vooral in de mate van het mogelijke de internationale, verder behandeld c.q. overgedaan ten behoeve van hen die 's vrijdags niet in *La Verda Stelo* kunnen aanwezig zijn.
Cursussen: Conversatiecursus op zondagmorgen in de vergaderzaal van het Hof van Rieth, Molenlei 68. aanvang 6 sept. om 10 u.

NIJMEGEN
Esperanto-klubo Zamenhof
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55 15 05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het bovenvermelde adres.

NEj-sekcio „NIMFEO"
Inlichtingen: Jacob Canisstraat2, 6521 Nijmegen; tlf. 080-222695.
Bijeenkomsten: De eerste woensdag van de maand. Bovendien geregeld cursussen.

OOSTENDE

Esperantoclub Oostende *La konko* ☆

Inlichtingen: De hr. André D'Hulster, Paul Michielslaan 10, 8400 Oostende, tlf. (059) 80 06 95.

Inlichtingen: tlf. (059) 80 06 95.

ROTTERDAM

FLE-afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. J. Quispel, Maarland 4, 3075 JV Rotterdam, tlf. (010) 419 82 01 of 419 53 47.

Bijeenkomsten: op woensdag in de School „Open Ateliers", Sliedrechtstr. 65 om 14.00 u. (halte metro: Slinge).

Programma:

- woensdag 14 sept.: Gezamelijk postklaar maken van *Sennaciulo*.
- woensdag 28 sept.: Zomer-impressies: was de zomertijd nat, droog, warm, zonnig, avontuurlijk? We vertellen over onze belevenissen, natuurlijk in het Esperanto.
- woensdag 12 okt.: Gezamenlijk postklaar maken van *Sennaciulo*.
- woensdag 26 okt.: Grammatica: waarschijnlijk behandelen we een onderwerp uit *Fenomeno*.
- woensdag 9 nov.: Gezamenlijk postklaar maken van *Sennaciulo*.

Opgelet!

- zondag 9 oktober om 10.00 u. is Mevr. M. v.d. Horst Kolinska onze gast. Ze vertelt ons over haar belevenissen tijdens het SAT-congres in Brazilië. Voor deze morgen nodigen wij iedere esperantist die de weg naar onze zaal kan vinden, uit. Dus ook niet-leden zijn – zoals gewoonlijk – welkom. Wij willen tijdens deze ochtendbijeenkomst ook bekijken of er animo bestaat om tijdens het winterseizoen weer enkele zondagmorgen-bijeenkomsten te houden. Let wel, dit is geen SAT maar een Afd. 2-bijeenkomst.
  De toegang is vrij!

Esperanto-grupo *Merkurio*

Inlichtingen: de hr. Rob Moerbeek, tlf. (010) 436 15 39.

Bijeenkomsten: De 1ste en 3de woensdag om 20 u. in het hoofdkantoor van de UEA, Nieuwe Binnenweg 176, 3015 BJ Rotterdam.

SAT-Rondo

Inlichtingen: Mevr. W. v.d. Blink, Flat Meyenhage 133, 3085 NC Rotterdam, tlf. (010) 480 69 64.

SINT-NIKLAAS

Esperantoclub Sint-Niklaas ☆

Inlichtingen: De hr. Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 Sint-Niklaas, tlf. (03) 776 33 88 of de hr. Gerard Baeyens, tlf. (03) 772 57 42.

TIENEN

Inlichtingen: Frans van de Perre, Nieuwstraat 33, 3200 Leuven-Heverlee, tlf. (016) 26 00 08.

TILBURG

Esperanto Tilburg

Inlichtingen: De hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68 04 73.

"Stafeto"-serio prezentas:

Kazinski venas tro malfrue

Deck Dorval

Kial stabilanima kaj persistema viro, sukcesa inĝeniero farus murdon? Kaj, se li decidas fari ĝin, ĉu li estos sufiĉe inĝenia, ĉu li ekzakte kalkulos siajn ŝancojn, elektos la rimedojn kaj zorge kaŝos la spurojn por fari senmankan murdon, kaj tiel trompos la famkonatan inspektoron Ksavero Kant?

Kazinski venas tro malfrue 176 p., 445 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ rekte ĉe Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

"Stafeto"-serio prezentas:

Vojaĝoj finiĝas, amantoj kuniĝas

Manjo Austin

Kiam denove edziniĝas ŝia patrino kaj iii translokiĝas al nova hejmo, malfermiĝas por Maureen nekonata mondo plene de novaj samfamilianoj. Ekiro en la profesian vivon eĉ pli malfaciligas la ŝanĝon. En rakonto, kiu sursceniĝas en irlanda ĉirkaŭaĵo, ni sekvas ŝian kreskon al adolteco.

Vojaĝoj finiĝas, amantoj kuniĝas128 p., 330 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ rekte ĉe Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

"Stafeto"-serio prezentas:

murdo
en esperantujo

Daniel Moirand

Kviete fluetas la kluba vespero, kiam subite malfermiĝas la pordo kaj envenas nekonata viro. Kiam li atingas la tablon, li teren kolapsas. Morta!...
Pro tiu okazaĵo leŭtenanto William Hammerkopf eniras la Esperanto-mondon. Ĉu li trovos tie nur morton kaj pereon?

Murdo en Esperantujo. 156 paĝoj, 390 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ rekte ĉe Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

TURNHOUT

Inlichtingen: De hr. Gorik Duyck, Het Bergske 35, 2360 Oud-Turnhout, tlf. (014) 42 48 08.

UTRECHT

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: De hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61 69 67.

WEERT

NEJ-sekcio *Lonicero*

Inlichtingen: Tromplaan 4, 6004 Weert, tlf. (04950) 21251.

Bijeenkomsten: Iedere tweede dinsdag.

WIJLRE

Esperantogroep *Marnolando*

Inlichtingen: Tienbundersweg 38, 6321 CR Wijlre, tlf. (04450) 1248.

WILDERT

Cursussen: Conversatiecursus vanaf 14 sep. en nadien telkens de 1ste maandag van de maand.

Plaats: Jachthoornlaan 20, Essen-Wildert.

Inlichtingen en inschrijvingen: ter plaatse, tlf. (03) 667 57 70 of 321 23 06.

ZAANDAM

Esperantocentrum

Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16 69 31.

ZEIST

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. C.H. Born, Gruttolaan 37, 3704 XL Zeist.

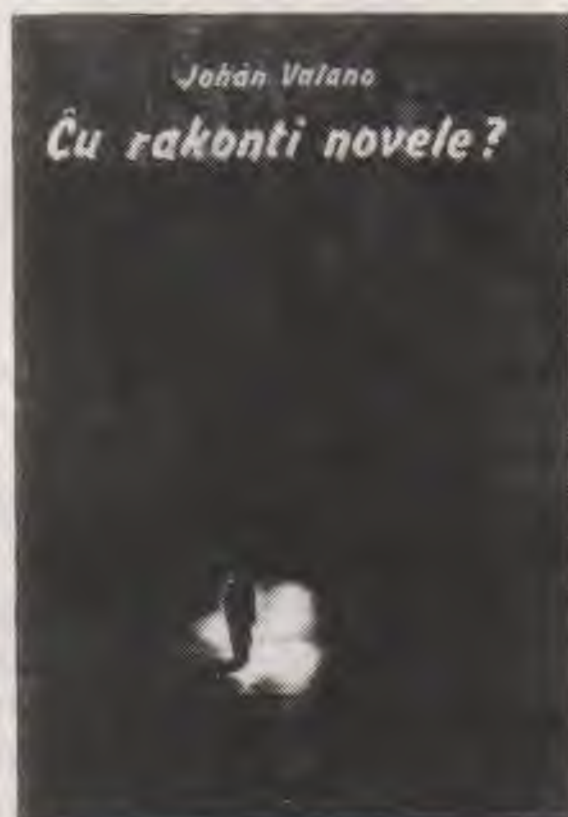
"Stafeto"-serio prezentas:

Beletro, sed ne el katedro

Gaston Waringhien

Ĉu vere ekzistas esperanta literaturo? Ĉu eĉ ekzistas esperanta literaturscienco?
La nestoro de l' esperantaj literatur-istoj instruos, en agrabla, klara, prilaborita stilo, pri la atingaĵoj de esperantaj verkistoj kaj tradukistoj. Fakte temas pri simplaj klarigoj de altnivelaj artaj rezultoj.

Beletro, sed ne el katedro: (reviziita eldono de *Eseoj* I) 263 p., 630 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ rekte ĉe Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

"Stafeto"-serio prezentas:

Ĉu rakonti novele?

Johán Valano

Preskaŭ ne necesas reklami tiun ĉi libron.
Dek unu mallongaj rakontoj krimaj, en kiu Jano Karal, la valana detektivo, en profesie lerta kaj lingve klara stilo, solvos saman kvanton da fiaj krimoj.
Eĉ al komencantoj oni povas demandi: Ĉu legi senhalte?

Ĉu rakonti novele? 144 paĝoj, 370 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ rekte ĉe Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio

antaŭulo de l' "Stafeto"-serio:

Jaĥto veturas for... kaj veturigas la **morton**

Deck Dorval

"Mi kore invitas vin al agrabla surmara vojaĝo, enŝipe de mia privata jaĥto 'Marfalko'..."
Ĉu vi kredus ke tia mesaĝo ekmovigas aventuron en kiu komplika krimo estas solvenda? Laŭ la tradicio de la plej bonaj krimromanoj, Deck Dorval rakontas neverŝajnan historion.

Jaĥto veturas for, kaj... veturigas la morton 190 p., 340 BEC + sendokostoj. Mendu ĉe via kutima libroservo aŭ ĉe FEL, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgio.

Internationale vertaling

Het is je waarschijnlijk ook al overkomen dat je ergens in het buitenland een museum bezoekt en dat je op zoek gaat naar informatie in het Nederlands. De zeldzame keren dat je die vindt, ben je uiteraard uiterst tevreden, ook al laat de vertaling soms te wensen over. In Vlaanderen zijn in de meeste musea wel viertalige (N-F-D-E*) brochures voor handen, maar de vertalingen zijn daarom niet veel beter. Ook de stad *Dendermonde* beschikte over toeristische folders in de vier bovenvermelde talen, vertaald door een professioneel vertaalbureau. Toch leden die folders onder het zelfde euvel van de vertaling door een niet moedertaalspreker. Onder impuls van dhr P. De Smedt besloot het stadsbestuur om voor de herdruk een andere vertaalprocedure te volgen. De procedure volgens dewelke de folders uiteindelijk tot stand zijn gekomen is zowel uniek als navolgenswaardig. De teksten werden eerst in het Esperanto vertaald en van commentaar betreffende typisch Vlaamse situaties, historische gegevens of folkloristische aspekten voorzien en daarna (samen met de vorige uitgave) naar esperantisten in Frankrijk, Duitsland en Engeland gestuurd die ze vertaalden. Het resultaat is een keurig uitgegeven brochure, met vertalingen waarin iedere Fransman, Duitser of Brit zijn moedertaal ongeschonden (op een kleine aanslag van de zetduivel in de Franse versie na) aantreft.

Ongetwijfeld was de vertaling niet altijd een gemakkelijke opdracht. Wie zou het wagen het bekend Ros Beiaard lied in die talen te vertalen? Ter illustratie, het resultaat van de hier gevolgde procedure:

't Ros Beiaard doet zijn ronde
in de stad van Dendermonde
Die van Aalst die zijn zo kwaad
omdat hier 't Ros Beiaard gaat.

F *Le Cheval Bayard fait sa ronde*
dans le pays de Termonde.
Et ceux d'Alost sont furieux,
faute de Bayard chez eux.

D *Das Roß Bayard macht seine Runde*
in der Stadt von Dendermonde.
Die von Aalst sind so empört,
weil uns dieses Roß gehört.

E *Bayard Steed now goes his round*
here in Dendermonde town
Those of Aalst are his mad foes
now Bayard among us goes.

Om het initiatief tenslotte ook bij het publiek te brengen, werd een persconferentie belegd waarin de folder werd voorgesteld. Als resultaat daarvan verschenen artikeltjes in *Het Nieuwsblad* (11-7-1988, ± ¼ pagina), *Het Laatste Nieuws* (7-7-1988, in een kadertje over drie kolommen), *Het Volk* (9,10-7-1988, ongeveer 50 lijntjes) en *De Voorpost*, een lokaal Dendermonds weekblad, waarin ruim een halve bladzijde werd besteed aan de inspanningen van het stadsbestuur om Dendermonde als toeristische trekpleister bekend te maken. Alleen *Het Volk* gaat in alle discretie voorbij aan de vertaalmethode die werd gebruikt, en aan de rol die het Esperanto daarin heeft gespeeld.

Deze verwezenlijking kan echter ook dienen als voorbeeld dat, mits enige inzet en durf om de lokale autoriteiten te benaderen, via Esperanto waardevolle bijdragen kunnen worden geleverd aan het culturele leven, aan de culturele uitstraling, en aan de internationale openheid die Vlaanderen – traditioneel, mogen we wel zeggen – altijd heeft nagestreefd.

* E is hier de afkorting van Engels niet van Esperanto.

Kalender

Op 1 oktober heeft in Brugge, in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge een FLEJA-studiedag plaats. Hij is bedoeld voor leerlingen die reeds met een cursus zijn gestart en voor alle FLEJA-leden die hun taalkennis willen op peil houden of verbeteren. De dag wordt geleid door 3 lesgevers die diverse problemen uit de grammatica behandelen. Inlichtingen en inschrijvingen: tlf. (03) 234 34 00 (vragen naar Jean-Pierre VandenDaele).

Vergeet het FLEJA-weekeind niet!
Dat speelt zich dit jaar af te Westmalle, in de „Heibrand", Wijngaardstraat 4, van vrijdag 28 tot zondag 30 oktober. Het thema is: SPELEN. De deelnameprijs varieert van 1 100 tot 1 500 fr. afhankelijk van de categorie en inschrijfdatum. Alle inschrijvingen zenden naar: Patrick Haerick, M. Verdoncklaan 77, B-9219 Gent (tlf. 091/30 51 20), waar ook nadere informatie kan worden verkregen.

Faulhaberweekeinde
Elk jaar organiseert het *Faulhaber-Fondaĵo* een cultureel Esperanto-weekeinde. Dit jaar zal dat plaatsvinden van 5 (12.00 u.) tot 6 (16.00 u.) november in het natuurvriendenhuis „De Bosbeek", Bosbeekweg 19-21 te Bennekom. Het zaterdagprogramma zal voornamelijk gewijd zijn aan de herdenking van Norbert Barthelmess (met lezingen en piano-muziek); 's avonds is een optreden van *Kajto* voorzien. De zondag wordt besteed aan het onderwerp: Esperanto als brugtaal voor computervertalingen (door Dan Maxwell). Deelname kosten: 45 gulden tot 15 oktober, daarna 50 gulden, over te maken op girorekening 331133 t.n.v. Peter van Noorden, penningmeester van FLE te Purmerend. Voor meer inlichtingen: Sally en Dies Krombeen, Juffersweg 4 B, NL-4421 JB Kapelle; tlf. 01102-1563.

7de KTP-ontmoeting
Deze ontmoeting vindt plaats van 30 sept. tot 2 okt. op de camping „Kattenberg" te Markelo. Het thema van de bijeenkomst is: „Vertaalkunst". Voor inlichtingen en inschrijvingen kan je terecht bij Gerda Dercks, Ootmarsumsestr. 47, NL-7607 AX Almelo, of Gerard Gerritse, Valkeniersingel 43, NL-5241 JC Rosmalen.

cursussen

(vervolg)

Leuven: Spoedcursus voor mensen met enige taalachtergrond, die snel de basisgrammatica willen instuderen en dan hetzij via zelfstudie, hetzij via de avondcursus hun kennis willen verdiepen. De spoedcursus heeft plaats op za. en zo. 22-23 okt. 1988 telkens van 9.00 tot 17.00 uur. Vooraf inschrijven voor deze cursus is **verplicht**!
Een avondcursus voor beginners en mensen die aan de spoedcursus hebben deelgenomen, start op woensdag 26 oktober van 19.30 tot 21.30 uur. Het is een cyclus van 16 lessen, het einde is voorzien op 1 maart 1989. Nadere inlichtingen over beide cursussen kan je krijgen tijdens de informatie-avond op woensdag 19 oktober van 19.30 tot 21.30 uur. Het cursusgeld bedraagt telkens 1 000 fr.; wie beide cursussen volgt, betaalt slechts 1 750 fr. Al deze activiteiten hebben plaats in het Cultureel Centrum, Craenendonck (naast nr. 21).

Oostende: Een cursus van 20 lessen voor beginners start op vrijdag 2 okt. 1988 van 19.30 tot 20.30 uur in het Cultureel Centrum; een cursus voor gevorderden op elke 1ste en 3de vrijdag eveneens in het Cultureel Centrum, Anklap, Leffinstraat 85. Inlichtingen: tlf. (059) 80 06 95.

Wildert: Conversatiecursus voor gevorderden start op 14 sept. 1988 telkens op de 1ste maandag van de maand. Plaats: Jachthoornlaan 20, Essen-Wildert. Inschrijvingen en inlichtingen ter plaatse of tlf. (03) 667 57 70 of 321 23 06.

Zwijndrecht: Cursus voor beginnelingen op werkdagen overdag. Inlichtingen: Mevr. Nissen, tlf. (03) 252 41 89.

Cursussen

In september starten samen met de scholen ook de nieuwe Esperanto-cursussen. Het is mogelijk in zowat alle grote steden van Vlaanderen een cursus – hetzij officieel ingericht, hetzij door een plaatselijke club georganiseerd – te volgen. Voor al wie zich voor een cursus wil inschrijven, en voor leden die deze informatie aan vrienden willen doorspelen, zetten we ze hier op een rijtje.

Aalst: Cursus voor beginners start begin september in de Kattestraat 33 (2de verdieping). Inlichtingen: tlf. (053) 77 44 97.

Antwerpen: Een officiële cursus ingericht door het stedelijk onderwijs in het kader van sociale promotie, elke dinsdag- en donderdagavond van 18.30 tot 21.00 uur in de lokalen van de Quellinstraat.
Regelmatig hebben in het *Esperantohuis* ook de zogenoemde STOOMCURSUSSEN plaats. Daarin wordt geprobeerd om tijdens een intensieve weekeind-cursus een volledig overzicht van de Esperanto-grammatica te geven. Deze cursussen zijn vooral bedoeld voor mensen met enige taalachtergrond. Wanneer zulke cursus wordt ingericht, vindt u nadere gegevens daarover op de gele bladzijden.

Beringen: Cursus voor leerlingen van het College, cursusleider is E.H. Alfons Beckers, start begin september, elke woensdag van 12.30 tot 14.00 u. Een cursus voor volwassenen begint in januari 1989 op nader te bepalen plaats en uur. Inlichtingen: tlf. (011) 42 10 78.

Brugge: Cursus voor jongeren vanaf 3 september elke zaterdagmorgen van 10.00 tot 11.30 uur in het „Hof van Watervliet", Oude Burg 4, 8000 Brugge. Inlichtingen: tlf. (050) 35 49 35.

Brussel: Cursus op drie niveaus, vanaf 29 sept. 1988, Kortenberglaan 66. Inlichtingen: tlf. (02) 569 31 33.
Op 6 oktober 1988 start er ook een cursus aan de Vrije Universiteit Brussel, Instituut voor Taalonderwijs, Pleinlaan 2, 1050 Brussel. Deze cursus is toegankelijk zowel voor studenten als niet-studenten, het cursusgeld bedraagt 1 000 fr.

Genk: Cursus voor beginners start begin oktober elke woensdag van 14.00 tot 16.00 uur en elke donderdag van 20.00 tot 22.00 uur. Inlichtingen en inschrijvingen bij de heer Marcel Habex, tlf. (011) 35 95 42.
Cursus voor gevorderden, d.i. voor iedereen die een basiscursus heeft gevolgd of via het zelfstudiepakket *Esperanto Programita* de taal heeft geleerd. De cursus start in oktober en heeft plaats elke zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur bij de heer Habex. De cursus wordt gegeven door gastlesgevers die een thema naar keuze behandelen. Iedereen kan dus op eender welk moment de cursus volgen. Inlichtingen: tlf. (011) 35 95 42.

Gent: Cursus volgens de directe methode (zonder gebruik van de moedertaal) start op 13 september, elke dinsdag van 18.00 tot 20.00 u in de Volkshogeschool, Bargiekaai 1. Inlichtingen: tlf. (091) 30 16 77.

Halle: Cursus ingericht door de plaatselijke club, elke donderdag om 20.00 u in de kleuterschool, Wolvendries, Ninoofsesteenweg, Halle. Informatie-avond op 1 september met mogelijkheid om in te schrijven, start op 8 september 1988. Inlichtingen: tlf. (02) 356 80 54; (02) 356 45 17; (02) 360 17 12.

Hasselt: Cursus voor beginners start begin oktober in het Provinciaal Instituut voor Moderne Talen, 11de Liniestraat 24, Hasselt. Inlichtingen en inschrijvingen ter plaatse.
Voor andere cursusmogelijkheden in Limburg inlichtingen bij dhr M. Aerts, tlf. (011) 25 34 67.

Kortrijk: Avondcursus in de Oude Dekenij, nadere inlichtingen: tlf. (056) 22 00 11 en (056) 21 31 06.

vervolg op p. 15